

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 271/2014-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť D. Š. a Z. Š., zastúpených advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. Cimrák s. r. o., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ing. Martin Cimrák, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 1. februára 2012 v konaní sp. zn. 25 Co 188/2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 2013 v konaní sp. zn. 2 Cdo 204/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. Š. a Z. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola prostredníctvom telefaxu doručená sťažnosť D. Š. a Z. Š. (ďalej len „sťažovateľky“) 8. januára 2014, doplnená písomným podaním doručeným 9. januára 2014, vo veci namietaného porušenia ich základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva zaručeného čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 37 ods. 3 listiny, práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva zaručeného čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) z 1. februára 2012 v konaní sp. zn. 25 Co 188/2011 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 30. septembra 2013 v konaní sp. zn. 2 Cdo 204/2012 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľky boli účastníčky konania v konaní vedenom pred Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 26/2010 o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva. O žalobe sťažovateľiek rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 10 C 26/2010 z 23. mája 2011 tak, že žalobu sťažovateľiek zamietol. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podali sťažovateľky odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu podali dovolanie, ktoré odôvodnili vadou odňatia možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že dovolanie sťažovateľiek odmietol.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľky tvrdia, že vo veci konajúce súdy porušili ich označené práva, a to tým, že okresný súd svojím postupom odňal účastníckam možnosť konať pred súdom, keď im nespřístupnil súdny spis okresného súdu sp. zn. 10 C 105/2004, ktorý na základe pokynu sudkyne bol pripojený k ich súdnemu spisu, a tvrdili, že druhá strana, teda odporca mal v konaní možnosť sa s ním oboznámiť, keďže v konaní sp. zn. 10 C 105/2004 tiež vystupoval ako účastník konania. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku k tejto námietke sťažovateľiek uviedol, že *„podľa úradného záznamu zo dňa 01. 04. 2011 súd zistil, že listinné dôkazy v spise 10 C 105/2004 sa vzťahujú na nehnuteľnosti iných parcelných čísel, a preto nie sú použiteľné v tomto konaní. Následne spis vylúčil a vrátil odvolaciemu súdu. Listiny obsiahnuté v spise 10 C 105/2004 takto neslúžili ako dôkazný prostriedok, v tomto konaní nebolo nimi dokazovanie ani vykonávané, a preto nemožno prisvedčiť tvrdeniu navrhovateľiek, že neoboznáním sa ich právneho zástupcu s jeho obsahom došlo postupom súdu k odňatiu možnosti konať pred súdom.“*. Sťažovateľky ďalej vzniesli aj námietku, že ako okresný súd, tak ani krajský súd v odôvodneniach svojich rozsudkov nereagovali vôbec na ich zásadnú argumentáciu, spočívajúcu v poukazovaní na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ-o-KS 120/2004, ktoré riešilo otázku účinkov konfiškácie. Tým, že vo veci konajúce súdy sa k danému argumentu vôbec nevenovali, respektíve ignorovali ho, podľa názoru sťažovateľiek *„došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom a to tým, že bol narušený princíp právnej istoty nerešpektovaním skoršieho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o rovnakej otázke, pričom tento podstatný argument nebol vôbec zdôvodnený alebo vyvrátený“*.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd v ich veci takto nálezom rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 30.09.2013, sp. zn.: 2Cdo 204/2012 porušil základné právo sťažovateľiek na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľiek zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 30.09.2013, sp. zn.: 2Cdo 204/2012 porušil základné právo sťažovateľiek na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny základných práv a slobôd.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 30.09.2013, sp. zn.: 2Cdo 204/2012 porušil základné právo sťažovateľiek vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 30.09.2013, sp. zn.: 2Cdo 204/2012 porušil základné právo sťažovateľiek na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny základných práv a slobôd. 5. Ústavný súd zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.09.2013, sp. zn.: 2Cdo 204/2012.

6. Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 01.02.2012, sp. zn.: 25Co/188/2011-262 porušil základné právo sťažovateľiek na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľiek zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

7. Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 01.02.2012, sp. zn.: 25Co/188/2011-262 porušil základné právo sťažovateľiek na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny základných práv a slobôd.

8. Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 01.02.2012, sp. zn.: 25Co/188/2011-262 porušil základné právo sťažovateľiek vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

9. Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 01.02.2012, sp. zn.: 25Co/188/2011-262 porušil základné právo sťažovateľiek na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny základných práv a slobôd.

10. Ústavný súd zrušuje rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 01.02.2012, sp. zn.: 25Co/188/2011-262 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

11. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľkám trovy konania na účet ich právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľky pre ústavný súd záväzným (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) spôsobom určili rozsah prieskumu tak, že mu má podliehať odvolacie rozhodnutie – napadnutý rozsudok krajského súdu v odvolacom konaní a súčasne dovolacie rozhodnutie – napadnuté uznesenie najvyššieho súdu.

Ústavný súd vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti postupu a rozhodnutiu odvolacieho súdu bral do úvahy neskoršie napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v dovolacom konaní, ktorým dovolanie sťažovateľa odmietol, a preto nepovažoval v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sťažnosť v tejto časti za oneskorenú, pretože lehota na podanie sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu je v prípadoch procesného rozhodnutia

dovolacieho súdu považovaná za zachovanú (pozri rozsudok ESĽP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). V takýchto prípadoch sa potom lehota určená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde počíta od právoplatnosti procesného rozhodnutia dovolacieho súdu.

Ústavný súd preto predloženú sťažnosť v časti namietajúcej napadnutý rozsudok krajského súdu ako súdu odvolacieho nepovažoval za oneskorene podanú, a to aj vzhľadom na skutkovú okolnosť včasnosti sťažnosti v časti namietajúcej napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho.

1.1 Ústavný súd zo systematického hľadiska považoval za vhodné venovať sa najprv namietanému porušeniu základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Pritom vzhľadom na to, že ide o potvrdzujúci rozsudok, musel ústavný súd brať do úvahy aj právne závery obsiahnuté v rozsudku okresného súdu, keďže sa s nimi krajský súd stotožnil.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07). Obdobne to platí aj pre základné právo podľa čl. 36 ods. 1 listiny.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu teda nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Okresný súd vo svojom rozsudku na základe vykonaného dokazovania (listinnými dôkazmi, výsluchmi svedkov a účastníkov konania) dospel k týmto právne významným záverom: sťažovateľky nepreukázali, že ich právny predchodca nadobudol predmetné nehnuteľnosti ako prídel, takisto nepreukázali pre účely vydržania nadobúdaci titul oprávnenej držby, nepreukázali darovanie na druhého právneho predchodcu, od ktorého sťažovateľky odvádzali svoje nároky, ani neunesli dôkazné bremeno, čo sa týka času držby, pre účely vydržania. Na základe týchto skutočností okresný súd dospel k záveru, že žalobu sťažovateľiek je potrebné zamietnuť. Tieto závery okresného súdu si osvojil aj krajský súd, pričom reagoval aj námietku odňatia možnosti konať pred súdom, tak ako to je citované v prvej časti tohto rozhodnutia. Je pravdou, že na argumentáciu sťažovateľiek týkajúcu sa právnych záverov v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ-o-KS140/2004 krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku nereagoval.

Ústavný súd vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy konštantne zdôrazňuje, že toto právo zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, poukazujúc pritom aj na judikatúru ESLP, podľa ktorej právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgiadis v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997, m. m. pozri tiež rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ

rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Vychádzajúc z uvedeného vo svetle právneho hodnotenia skutkového stavu krajským súdom v odôvodnení napadnutého rozsudku ústavný súd konštatuje, že predložená sťažnosť v tejto časti na prvý pohľad a nesignalizuje porušenie označených práv sťažovateľiek, čo je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu dôvod na jej odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť (I. ÚS 4/00).

Neopomínajúc však presvedčivosť svojho rozhodnutia ústavný súd k námietke sťažovateľiek, že krajský súd sa nevysporiadal s nimi namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré považovali za rozhodujúce pre právne posúdenie veci, dodáva, že v danej veci nemožno aplikovať závery namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu z dôvodu, pretože aj napriek skutočnosti, že predmetná pozemkovoknižná vložka č. 1, katastrálneho územia K. vo vlastníctve A. M. bola rozdelená na jednotlivé parcely, čoho dôkazom je ich evidencia ako parciel vyčlenených z pôvodnej parcely tvoriacej pozemkovoknižnú vložku, sťažovateľky, respektíve ich právni predchodcovia, sa do času vyvlastnenia predmetnej

pozemkovoknižnej vložky nestali vlastníkami žalovanej parcely, pretože tá bola aj naďalej vedená ako majetok A. M. a následne konfiškovaná uznesením predsedníctva Slovenskej národnej rady, pričom konfiškácia sa týkala všetkého pôdohospodárskeho majetku A. M., ktorý sa nachádzal v katastrálnom území obce K pod pozemkovoknižnou vložkou č. ... a č. ... Z uvedeného dôvodu nevysporiadanie sa s touto námietkou sťažovateľiek nie je spôsobilé spochybníť právne závery krajského súdu v napadnutom rozsudku.

Ústavný súd preto sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľky namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 ústavy, odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, keďže nezistil relevantnú súvislosť medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým rozsudkom krajského súdu.

1. 2 Sťažovateľky namietali aj porušenie svojho základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny napadnutým rozsudkom, ktoré odôvodnili v sťažnosti tým, že okresný súd konajúci v ich veci nechal pripojiť súdny spis sp. zn. 10 C 105/2004 pre účely možnej existencie dôkazov v ňom v konaní vo veci sťažovateľiek, pričom mimo pojednávania zákonná sudkyňa po nahliadnutí doňho konštatovala, že sa týka rozdielnych parciel, preto dôkazy obsiahnuté v uvedenom súdnom spise nemajú relevanciu pre konanie vo veci sťažovateľiek a bez možnosti nahliadnúť do pripojeného spisu (sp. zn. 10 C 105/2004) tento súdny spis vrátila, čím jednak malo podľa sťažovateľiek dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom a zároveň mala byť porušená rovnosť účastníkov konania, keďže podľa tvrdení sťažovateľiek odporca v ich konaní mal tiež vystupovať ako účastník konania v konaní sp. zn. 10 C 105/2004, a tým mal možnosť oboznámiť sa s obsahom súdneho spisu sp. zn. 10 C 105/2004, pričom im táto možnosť nebola poskytnutá v dôsledku postupu okresného súdu. Sťažovateľky preto tvrdili, že krajský súd tým, že odobril tento postup okresného súdu a nevyhodnotil ho ako chybný, porušil ich základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa príslušných článkov ústavy a listiny.

Ústavný súd pre účely preverenia namietaných tvrdení sťažovateľiek v súčinnosti s okresným súdom si zadovážil kópiu rozsudku okresného súdu vo veci vedenej

pod sp. zn. 10 C 105/2004 a zistil, že tvrdenie sťažovateľiek sa nezakladá na pravde, pretože odporca v ich konaní nebol účastníkom ani vedľajším účastníkom konania vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 105/2004. Z uvedeného dôvodu nepravdivosti premisy, že odporca sa mal možnosť oboznámiť s predmetným súdnym spisom, pričom postupom súdu sťažovateľkám túto možnosť odoprel, nemohlo dôjsť k porušeniu ich označených práv, keďže možnosť nahliadnuť do uvedeného súdneho spisu bola odopretá všetkým účastníkom napadnutého konania. Ústavný súd preto dospel k záveru o zjavnej neopodstatnosti tejto námietky sťažovateľiek, a preto sťažnosť sťažovateľiek v časti, ktorou namietali porušenie svojho základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa príslušných článkov ústavy a listiny, napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní.

1.3 Sťažovateľky ďalej namietali aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ide o základné právo hmotnej povahy.

Všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným rozsudkom krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľky namietali porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

2.1 Sťažovateľky namietali aj porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu z dôvodu arbitrárnosti jeho odôvodnenia rozhodnutia, keď najvyšší súd sa nevysporiadal a nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie v súvislosti s námietkami sťažovateľiek uvedenými v dovolaní, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu nesprístupnenia súdneho spisu vo veci sp. zn. 10 C 105/2004 okresným súdom a ďalej z dôvodu, že najvyšší súd vôbec nereagoval na námietku sťažovateľiek, že krajský súd sa vôbec nevysporiadal s namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu v obdobnej veci, na ktoré poukazovali v odvolaní.

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľiek odmietol napadnutým uznesením, pričom v odôvodnení svojho uznesenia konštatoval, že prípustnosť dovolania nie je možné vyvodiť z ustanovenia § 239 OSP, a konštatoval, že rozhodnutie napadnuté dovolaním netrpí ani jednou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 OSP. Osobitne sa najvyšší súd vzhľadom na povahu námietok sťažovateľiek v odôvodnení svojho rozhodnutia zameril na to, či konanie netrpí vadou uvedenou v § 237 písm. f) OSP, pričom v odôvodnení napadnutého uznesenia k prvej námietke sťažovateľiek uviedol: *„súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení (R 125/1999, R 6/2000). Krajský súd k uvedenej námietke dovoľateľiek uviedol, že pojednávanie konané na súde prvého stupňa dňa 21.2.2011 bolo odročené, okrem iného za účelom, že sudca sa pokúsi zo spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 10 C 105/2004, ktorý sa nachádza na odvolacom súde, získať listinné dôkazy z pripojeného spisu Obvodného úradu v Nitre č.k. 107/1991 R, a to nahliadnutím do spisu. Podľa úradného záznamu zo dňa 1.4.2011 súd zistil, že listinné dôkazy v spise 10 C 105/2004 sa vzťahujú na nehnuteľnosti iných parcelných čísel, a preto nie sú použiteľné v tomto konaní. Následne spis vylúčil a*

vrátil odvolaciemu súdu. Listiny obsiahnuté v spise 10 C 105/2004 takto neslúžili ako dôkazný prostriedok, v tomto konaní nebolo nimi dokazovanie ani vykonávané, a preto nemožno prisvedčiť tvrdeniu navrhovateľiek 1/ a 2/, že neoboznámením sa ich právneho zástupcu s jeho obsahom došlo postupom súdu k odňatiu možnosti konať pred súdom. Táto námietka navrhovateľiek 1/a 2/teda vzhľadom na uvedené nie je dôvodná.“

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia k druhej námietke sťažovateľiek uviedol: *„nesprávnym právnym posúdením veci ale súd neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľiek boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkami vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil alebo nepoužil správny právny predpis, či ho správne alebo nesprávne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil správne alebo nesprávne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné. O taký prípad však v tejto veci nejde.“*

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia konštatuje, že najvyšší súd sa pri odôvodnení svojho rozhodnutia primeraným spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľiek, preskúmateľným a dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo v posudzovanom prípade nezistil prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f) OSP a prečo sa druhou námietkou sťažovateľiek vzhľadom na neprípustnosť dovolania meritórne nezaoberal. Ústavný súd preto konštatuje, že odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu v tejto súvislosti tak predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok, lebo najvyšší súd v potrebnej miere vysvetlil, na základe akých právnych úvah rozhodol. Ústavný súd ďalej konštatuje, že najvyšší súd v rámci dovolacieho konania aplikoval relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku podľa ich účelu a zmyslu, rešpektujúc tak práva sťažovateľiek, preto je

jeho postup a odôvodnenie napadnutého uznesenia v okolnostiach prípadu celkom legitímne a právne akceptovateľné.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľiek aj v tejto časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. 2 Pokiaľ ide o námietku sťažovateľiek o porušení rovnosti účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd *prima facie* konštatuje, že k porušeniu tohto základného práva podľa ústavy a dohovoru zjavne nedošlo, keďže nezistil žiadnu relevantnú súvislosť medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, respektíve postupom, ktorý mu predchádzal, čo je dôvodom na konštatovanie zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v tejto časti a jej odmietnutie v rámci jej predbežného prerokovania (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

2.3 V súvislosti s namietaným porušením práv hmotného charakteru (práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na bod 1. 3 odôvodnenia tohto rozhodnutia. Keďže ústavný súd nezistil porušenie ústavno-procesných princípov vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, bolo potrebné aj túto časť sťažnosti odmietnuť v rámci predbežného prerokovania z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľiek v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2014